

cának közös vonásait, nemzeti sajátágukban ezt az általános kultúrhaladásba kapcsolni — ezt akarjuk mi. Nemzeti kultúránk lényegében fel kell ismernünk azokat az érintkezési pontokat, melyek révén a világ kultúrközösségébe kapcsolódhatunk. És nagyon jól tudjuk, hogy ezt éppen a nemzeti kultúra tökéletes fejlesztésével érhetjük el.

A művészetnek nemcsak formája, hanem tartalma is van. A forma felduzzasztásával és túlértékelésével az egész művészet szép, de semmitmondó váz marad csak, mivel elveszti dinamikus társadalmi-történelmi jelentőségét. Az értelmetlen formakultusz tartalmatlansághoz, felületességhez vezet, és mindig hamis művészetszemléletet eredményez. Ne hamis, de igazi értékeinket tanuljuk megbecsülni. Hogyan tehetjük ezt meghamisított történelemmel és történelmi-népi viszonyaiból kiragadott irodalommal? Nem látják az idealisták, hogy történelmi vonatkozásaitól, tehát tartalmi valójától megfosztott irodalommal még tökéletesebbé teszik a káoszt, mely felvilágosulatlan ifjúságunk gondolkodásvilágában él? Vajjon mit akarnak elérni? Öntudatos tisztánlátást, vagy még zavarosabb öntudatlanságba süllyeszteni a magyar dolgozó rétegeket? Ne higgyék azt, hogy minden érték, ami magyar! A tisztán formai klasszikus

művészet, mely az akkori kiváltságosokat szolgálta ki, már saját korában is talajtalan volt, mennyivel inkább az ma, minden történelem-társadalmi összefüggésből kiragadva? Ez a mesterkelt és mondvacsinált művészet ma egy csöppet sem viszi közelebb kisebbségünket problémáink megoldásához. Nem a néptől idegen, hanem a népből kinőtt művészet adhatja meg, helyes történelmi átértékeléssel, azokat az igazi irányokat, melyek mai harcainkban is útmutatásul szolgálhatnak. André Gide mondta: „Egy irodalom mindig csak a fundamentból, a talajból, a népből meríthet erőt és újulhat meg”. Ehhez még hozzáfűzhetjük, hogy csak akkor tesz eleget hivatásának, csak akkor válik igazi művészeté, ha a népben talál visszhangra is.

A történelem változások sorozatából áll. Nem csak gazdasági rendszerek, hanem szellemi felülépítmények is változnak. És korának történelmi szükségleteit hiven visszatükröző művészet általános értékeit csak ezen változások felismerésével és helyes átértékelésével alkalmazhatjuk a ma harcára és őrizhetjük meg a holnap számára.

*Kalmár István
(Mayer Ottmár)*

(Megjelent a „Híd” 1936 májusi számában)

V E R S

*... Mélyen a tudat alá ágyazva paráználk
téli az agyat
a Végleges megoldás
Végleges változás
Nagy felszámolás
hatalmas gondolata.
Nézd
a füstölgő külvárosokból
nem filantróp-dal
de gyűlölet lángol fel.*

*Csodatűz-szikrák sebzik fel véresen az eget
Keletről hasad a hajnal
virrad
az égő ellentmondások kialvó fészkeiben
útmutatóul áll
az óriásra nőtt Ember
izomból vasból villámból
építi
az új Világot.*

KOSZTA RACIN

Fordította: Lőrinc Péter

(Megjelent a „Híd” 1938 januári számában)